

5. gr.

103

Búnaðarfélag Breiðdæla er eigandi og skal sjá um sjóð þennan, og er félagsstjórnin jafnan stjórn sjóðsins, og ber félagið ábyrgð á, að sjóðurinn sé í öruggri vörzlu, og fé hans varið samkvæmt 4. grein.

Stjórn sjóðsins vinni kauplaust en útlagður kostnaður vegna gerðareikningsbókar o. þ. h. greiðist af vöxtum sjóðsins.

6. gr.

Ef Búnaðarfélag Breiðdæla verður lagt niður skal síðasta stjórn þess, ásamt þrem húsfreyjum, kosnum af giftum konum í Breiðdal gera þær breytingar sem nauðsynlegar eru á framkvæmdaatriðum, þó þannig að grundvallarskilyrðin haldi gildi sínu.

7. gr.

Reikningsár sjóðsins er almanaksárið, og skulu reikningar jafnan lagðir fram endurskoðaðir á hverjum aðalfundi Búnaðarfélagsins.

8. gr.

Leita skal staðfestingar forseta Íslands á skipulagsskrá þessari og hún birt í B-deild Stjórnartíðindanna.

Gilsárstekk 17. maí 1954.

Guðlaug Pálsdóttir.

Guðm. Árnason.

REGLUGERÐ

104

um mat og flokkun á kartöflum.

9. apríl

1. gr.

Framleiðsluráð landbúnaðarins skal hafa á hendi:

- a. Verðskráningu kartaflna samkv. 8. gr. laga nr. 94 1947, um framleiðsluráð landbúnaðarins, og 5. gr. laga nr. 31 1943, um verzlun með kartöflur o. fl.
- b. Eftirlit með að ákvæðum um flokkun á kartöflum sé fylgt og veita leiðbeiningar um flokkunina.

2. gr.

Framleiðsluráð ræður matsmann í Reykjavík og á öðrum helztu markaðsstöðum á landinu eftir því sem þörf krefur, og starfa þeir í umboði þess. Laun matsmanna skulu ákveðin af ráðherra.

3. gr.

Allar innlendar kartöflur, sem seldar eru til manneldis, skulu aðgreindar í þrjá flokka:

Úrvalsflokk, I. flokk og II. flokk.

4. gr.

Verzlunum er óheimilt að selja kartöflur í öðrum flokki en þeim, sem matsreglur ákveða. Sé vafi á því, í hvaða flokki selja skuli kartöflur, skal leita um það úrskurður hutaðeigandi matsmanns, en selja þær ella sem II. flokks vöru. Allar kartöflur, sem seldar eru í smásöluverzlunum, skulu greinilega auðkenndar með merkjum á umbúðum eða á annan hátt, svo að auðsætt sé, hvers flokks þær eru. Heiti tegundar (afbrigði) skal tilgreint á kartöflum, sem metnar hafa verið í úr-

- 104 valsflokk og I. flokk. Á tímabilinu frá því að uppskera hefst og til 20. september 9. apríl ár hvert, er heimilt að selja kartöflur af nýrri uppskeru án mats eða flokkunar, nema annað sé ákveðið af framleiðsluráði (sbr. 7. gr.).

5. gr.

Matsmenn eða umboðsmenn þeirra skulu undirrita vottorð um flokkun á þeim kartöflum, sem þeir meta. Þar skal tilgreina flokk og auk þess tegundaheiti á kartöflum, sem metnar eru í úrvalsflokk og I. flokk, nafn framleiðanda eða seljanda, framleiðslustað, magn (sekkjafjölda) og hvenær mat hefur farið fram. Gjöld fyrir matsvottorð ákveður ráðherra. Sá, sem mats óskar, lætur matsmanni í té ókeypis nægilega aðstoð við matið.

6. gr.

Mat á kartöflum fer þannig fram, að matsmaður skoðar að minnsta kosti tíunda hvern poka af hverri tegund, séu þeir 50 eða fleiri. Ef sama matsgerð nær til kartaflna frá fleiri en einum framleiðanda, skal þess jafnan gætt, að skoða hlutfallslega jafnmikið frá hverjum um sig og ekki minna en tvo poka frá hverjum þeirra. Þegar metið er minna magn en 50 pokar, ber að skoða fimmta hvern poka. Við mat skal jafnan tæma kartöflurnar úr þeim pokum, sem skoðaðir eru.

7. gr.

Framleiðsluráð ákveður og auglýsir með nægum fyrirvara hverjar tegundir skulu teljast til úrvalsflokks og I. flokks.

Við mat á kartöflum skal fullnægt eftirfarandi atriðum, eftir því sem frekast er unnt:

Úrvalsflokkur: Í úrvalsflokki mega aðeins vera hinar allra beztu matarkartöflur, sem auðvelt er að þekkja af útliti, fullkomlega aðgreindar og hreinar tegundir. Stærðin skal vera sem jöfnust og þyngd ekki minni en 30 g. Kartöflurnar skulu vera þurrar, heilbrigðar, vel hirtar og fallegar útlits. Grænar, sprungnar og verulega hýðisskemmdar kartöflur mega ekki vera saman við.

Fyrsti flokkur: Hreinar tegundir af kartöflum, sem ekki komast í úrvalsflokk, með tilgreindu heiti, góðar til matar, þurrar og líta vel út. Af öðrum tegundum má ekki vera meira en 3%, enda hafi þær sama hýðislit og aðaltegundin. Stærðin skal vera sem jöfnust. Lágmarksþyngd 25 g. Kartöflurnar mega ekki vera grænar né skemmdar af myglu, bleytu, rotnun eða frosti. Kláði og minni háttar skemmdir ekki yfir 3%.

Annar flokkur: Aðrar kartöflur en þær, sem teljast í úrvalsflokki og I. flokki, ef þær eru hæfar til manneldis, og fullnægja eftirfarandi skilyrðum: Kartöflurnar skulu vera þurrar, þyngd ekki minni en 20 g. Grænar kartöflur hverfandi fáar og hýðisskemmdir skulu ekki vera áberandi. Sjúkdómar, skemmdir eða ágallar mega samtals ekki vera yfir 5%.

8. gr.

Allar kartöflur skal afhenda í þurrum, heilum og þrifalegum pokum, þyngd 50 kg nettó. Skal vera vel saumað fyrir pokana og gerð á horn. Merkja skal pokana með þar til gerðum litarmerktum spjöldum. Merkispjald á úrvalsflokki skulu vera auðkennd með bláum lit, sem kemur fram sem borði á ská yfir merkimiðann. Á I. flokki með rauðum og á II. flokki með grænum lit. Á spjöldin skal letra, öðrum megin: Nafn flokks og auk þess tegundarheiti, ef um úrvalsflokk eða I. flokk er að ræða, en hinum megin: Nafn og heimili framleiðanda (eða seljanda). Enn fremur skal gefa upplýsingar um, í hvers konar jarðvegi kartöflurnar eru ræktaðar (sandjarðvegi, leirjarðvegi, moldarjarðvegi, mýrarjarðvegi o. s. frv.), ef þess er óskað.

9. gr.

104

Verði ágreiningur milli seljanda og matsmanna út af mati, sker yfirmat úr. Tilnefnir landbúnaðarráðuneytið þrjá menn í yfirmat, að fengnum tillögum framleiðsluráðs, en matsmaður getur stöðvað sölu þeirra kartaflna, sem krafizt er yfirmats á, unz úrskurður yfirmats er fenginn. 9. apríl

10. gr.

Verðskráning á kartöflum, sem fram fer samkvæmt 1. gr. þessarar reglugerðar, skal ávallt miðast við I. flokk og ákveður framleiðsluráð árlega, hvaða verðmunur skuli vera á honum, úrvalsflokki og II. flokki. Skal verðmunur vera nægilegur til þess að framleiðendur kjósi að hafa sem bezta vöru á boðstólum, enda sé uppskerumagn og sölumöguleikar teknir til greina.

11. gr.

Þegar mikið framboð er af innlendum kartöflum, getur landbúnaðarráðherra, eftir tillögum framleiðsluráðs og Grænmetisverzlunar ríkisins, bannað verzlunum sölu á II. flokks kartöflum til manneldis, á öllum helztu markaðsstöðum landsins.

12. gr.

Matsmenn skulu í samráði við framleiðsluráð hafa eftirlit með því, að ákvæðum um mat sé fylgt, og skal þeim heimilt að skoða kartöflubirgðir verzlana, þegar þurfa þykir. Seljanda skal skylt að láta matsmönnum í té upplýsingar og aðstoð við skoðunina.

13. gr.

Þegar kartöflur eru auglýstar til sölu skal jafnan tilgreina hvers flokks þær eru, svo og tegundaheiti, ef átt er við úrvalsflokk eða I. flokk.

14. gr.

Framleiðsluráð skal annast útgáfu leiðarvísis um mat og flokkun á kartöflum. Skal þar lýst helztu tegundum (afbrigðum), svo og kvillum og göllum, sem koma til greina við flokkunina. Skal leiðarvísi þessum útbýtt ókeypis.

15. gr.

Kostnað við framkvæmd reglugerðar þessarar skal greiða af innkomnum matsgjöldum, en hrökkvi þau ekki til, skal greiða afganginn úr ríkissjóði.

16. gr.

Brot gegn ákvæðum reglugerðar þessarar varða sektum 10—1000 krónum, ef ekki liggur þyngri refsing við samkvæmt lögum.

Reglugerð þessi er hér með sett samkvæmt lögum nr. 31 2. apríl 1943, um verzlun með kartöflur o. fl. og lögum nr. 94 5. júní 1947, um framleiðsluráð landbúnaðarins, verðskráningu, verðmiðlun og sölu á landbúnaðarafurðum, til að öðlast gildi nú þegar, og birtist til eftirbreytni öllum, sem hlut eiga að máli. Jafnframt er úr gildi felld reglugerð nr. 114 15. sept. 1944, um mat og flokkun á kartöflum.

Landbúnaðarráðuneytið, 9. apríl 1954.

Steingrímur Steinþórsson.

Árni G. Eylands.